

TORNIO-MUONIOJOKISEURA ry 95700 Pello

TORNE- LAINIO-& MUONIOÄLVARS FÖRENING

TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 2012

1. VAELLUSKALAKANTOJEN VAHVISTAMINEN

Seuran tavoite on edelleenkin luontaisten vaelluskalakantojen elvyttäminen ja vahvistaminen Tornionjoen vesistöalueella. Toimenpiteitä äärimmäisen uhanalaiseksi luokitellun taimenen suojelemiseksi vaaditaan viranomaisilta yhä uudestaan. Suomi on osoittanut hinkua pyytää mahdollisimman paljon lohia mereltä, hankkien 6.2.2012 Latvialta jopa 5.000 lohien lisäosuuden. Suomen lohikiintiö on Itämeren suurin (50.500) Ruotsin kiintiön ollessa 34.300 lohta.

Nousulohimäärät ovat olleet Kattilakosken laskurin mukaan heikot kolmena vuotena peräkkäin:

Vuosi	1 merivuoden lohet	usean merivuoden lohet	jokipyynti	kutukat >60cm
2009	5417	26358	5.800	n.21.000
2010	1182	16039	4.000	n.13.000
2011	2770	20326	5.000	n.16.000

Lohien puutteeseen vaikuttavat suuri poikaskuolleisuus merellä ja tilanteeseen nähden kestämaton kalastuspaine. Kutulohimäärät ovat vain puolet - kolmasosa tutkijoiden esittämästä minimitasosta 38.000 lohta. Nopeasti voidaan vaikuttaa vain kalastuspaineeseen. Jokiseura vaatii toimia lohien suojelemiseksi kaikessa kalastuksessa. Suomen tulee välittömästi seurata Ruotsin esimerkkiä ja lopettaa ajosiimakalastus yksipuolisella päätöksellään.

Kalastuksen rakenteita ollaan muuttamassa yhtä aikaa monella eri tasolla

1. YKP eli Unionin yhteinen kalastuspolitiikka tulee määrittelemään kalastusoikeuksista merellä, joista voi tulla kauppatavaraa. YKP määrittelee myös ns. suhteellisesta vakaudesta maiden välillä koskien eri lajien kalastuskiintiöitä merellä. Lohi on määritelty jokien luonnonvaraksi YK:n merioikeusyleissopimuksen artiklan 66 mukaisesti ja luontodirektiivin 92/43ETY (1) liite II perusteella. Jokiseura toimii sen puolesta, että lohi tulee poistaa merellä kiintiötävien kalojen joukosta. Lohi tulee kalastaa vain kotijokiperiaatteella art. 66 mukaisesti.

2. Myös SAP2 eli asetusehdotus Itämeren monivuotiseksi lohenhoitosuunnitelmaksi on Euroopan parlamentin valiokuntakäsittelyssä, sekä jäsenmaiden käsittelyssä. Suomen lopullisen kannan muodostaa Maa- ja metsätalousministeriö kuultuaan Eduskuntaa.

Komission esitys on pieni askel oikeaan suuntaan. Siinä tunnustetaan lohi jokien kalaksi ja kehoitetaan erityisesti ottamaan huomioon merioikeussopimus (art. 66). Se on kompromissi missä lohta edelleen käsitellään yhtenä lajina eikä eri lohikantoina, kun lohenkalastukselle on määritelty yhteinen vuosittainen kalastuskuolevuusarvo 0,1. Tarkkaa selkoa kalastuskuolevuusluvun sisällöstä ei ole kerrottu. Jos lukuun sisältyvät kaikki meressä olevat kalat ja jos luku kattaa vain ammattikalastuksen raportoidun saaliin, tarkoittaa suunnitelma joka toisen lohen kutuvaellussuunnitelman muuttumista hilelaatikoon. Siirtymävaiheessa jokiseura hyväksyy 0,1 kuolleisuuden jos se lasketaan vuosittaisesta ikäluokasta.

Joelle esitetty lohikiintiö on tervetullut uudistus. Siinä on pakko pohtia meri- ja jokikalastuksen suhdetta. Jokikiintiö ei saa olla pienempi kuin merikiintiö. Jokikiintiö asettaa haastetta kiintiön jakamisessa jokialueella.

Jokiseura edellyttää, että jokivartiset tunnustetaan asianosaisiksi, joita myös kuullaan aina lohikysymyksiä käsiteltäessä. Joki ei saa olla pelkkä poikastuotantoalue

3. Kalastuslain uudistusta pohtineet työryhmät eivät saaneet esitettyä suureleisesti luvattua vaelluskalakokonaisuutta. Ministeriö laatii työryhmätyön perusteella esityksen kalastuslaiksi, johon jokiseura antaa aikanaan lausuntonsa. Eräs tärkeimmistä asioista on saada vaelluskaloille yksilökohtainen arvo, status, sekä asianmukainen kalan kulkua turvaava kalaväylä.
4. Rajajokisopimuksen joustavuuspykälä 16§ velvoittaa vuosittaiset tarkistusneuvottelut Suomen ja Ruotsin välillä. Jokiseuran mielestä Suomi on menetellyt taitamattomasti, kun se on lisännyt omaa jokisuukalastustaan ja vaatii Ruotsilta kalastuksen vähentämistä tekemättä itse mitään oman kalastuksen vähentämiseksi. Ruotsi on sentään lopettanut kokonaan avomerikalastuksen ja kalastaa omaa kalavarantoaan. Jokiseura vaatii Suomelta viipymättä tehokkaita toimia lohien päästämiseksi jokiin. Myönteisenä seikkana on todettava, että tänä vuonna 2012 MMM on kysynyt alueen mielipiteitä muutostarpeista.
5. Rannikon kalastuksessa tulee tehdä Perämeren Kalatalousyhteisöjen liiton kanssa yhdessä sovittuja sopeuttamistoimia. Ministeriöltä on vaadittava toimia eduskunnan vaatimien tiukennusten toteuttamiseksi Kemin terminaalikalastusalueella.
6. Tutkimustoimintaa vaelluskalojen osalta on jatkettava. Nykytekniikalla meillä on saatavissa varsin tarkkaa ja ajantasaista tietoa jokeen nousevien emokalojen määristä, eri-ikäisten jokipoikasten määristä sekä merelle vaeltavista lohimääristä. Jokisaaliin tilastoimisen osalta on vielä kehittämistä.
7. Valituksen / kantelun tekeminen Maa- ja metsätalousministeriön ja Euroopan Unionin toiminnasta luonnonlohi- ja meritaimenkantojen hoidon osalta on yhä harkinnassa.

2. Jokiseura pyrkii ylläpitämään ja kehittämään yhteydenpitoa muihin jokitoimijoihin ja seuraa jokiluontoon kohdistuvia uhkia valppaasti.